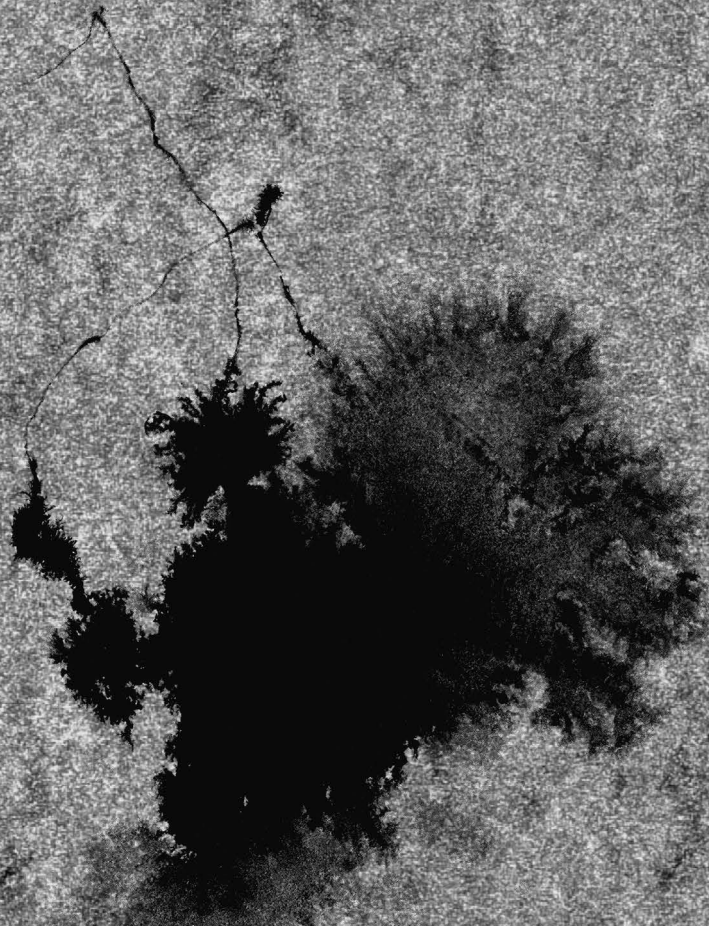

PETR KABEŠ

ATLANTIS

TĚŽÍTKA,
TA TĚŽÍTKA

Petr Kabeš

TĚŽÍTKA, TA TĚŽÍTKA

/1964-2001/

© Petr Kabeš – heir Anna Kareninová, 2002
Illustration © Josef Procházka – heirs, 2002
Epilogue © Miloslav Topinka, 2002
ISBN 80-7108-223-6 (tištěné vydání)
ISBN 978-80-7108-404-4 (pdf)

ZAHÁNÍ SÁM SEBE z (výjimečného) denního ruchu do ustálených snů, jako se zahání dobytek z pastvy na noc (nebo na zimu) do chlíva. Tam šírost prostoru a trávy nadbytek, zde šerost – teplá tma, kopyty udusaná nebo zpřevracená sláma, chřestění řetězů.

Zahánění se děje zužující se cestou s dřevěnými postranicemi, která dosti zešířena a nenápadně začíná ještě na pastvě. Pastviště je tou ohradou vlastně obehnáno, ale tam si jí ne snad netřeba, ale snad i nemožno všímat, většinou také stejně odděluje jen travu od trávy.

Cesta, postranice cesty se zužují. Sužují. Poslední trávy, i oškubané s nostalgií návratu tlamami na pochodu, vyřezávají paprskovitě v trsech nakonec už jenom kolem kůlů tohoto honcoviště.

P. S. Jeden, který byl jako maturant z r. 1944 automaticky zařazen do důstojnické školy Slovenského štátu, byl stejně automaticky rovnou z ní po dobytí města Rudou armádou vyvezen do stalinského koncentráku na Sibiř. Pokud vypráví, tedy asi toto: nakupení baráků bylo tak rozlehlé, že pouze párkrát za celou dobu (vrátil se v roce 1953) spatřil dráty, jejichž obehnání lišilo koncentrák od nouzové kolonie obyčejného města.

D/

Co řeknu, to platím.

Každé slovo je třeba pokrýt.

Astronom Michael Ouenden jako důsledek své teorie o minimalizaci vzájemné přitažlivosti oběžných drah planet spojených gravitační silou „objevil“ planetu zaniklou před šestnácti milióny lety. Její místo bylo mezi Marsem a Jupiterem. Pozůstatkem tehdejší zřejmé exploze planety – 90krát větší než Země – je pás asteroidů.

Objevenou – zmizelou planetu pojmenoval AZTEX. Přiznal, že nemá přímý důkaz o existenci Aztexu. „Vysvětlit zmizení prstence úlomků by bylo mnohem těžší než vysvětlit zánik planety. Jsem tedy radši velkorysejší a říkám tomu planeta.“
(podle *The Observer*)

Pokládám otázku jak telefon.

Oblak věští svoji budoucnost z chůze lidí.

Východiska – zapadají.

Past/orální škleb.

Uzel opuštěný provazem.

Vypuštěné moře.

Pověřivý Ďagilev při plavbě do Ameriky r. 1916 poručil kleknout svému sluhovi Vasilijovi a modlit se, zatímco sám ležel na posteli.

(podle *Roberta Crafta*)

„Šíleli na zemi a váleli se po podlaze.“

(z *výpovědi svědka v procesu s Plasty v r. 1976*)

Odposlouchávaný sen.

Časy, kdy se otužují mravy.

Místa, kde zdi mají uši. Časy, kdy uši budují své zdi.

Čert maluje zed'

Vypřažená křídla.

Literární přílohu vytrhněte, přeložte a rozřežte, takže bude tvořit samostatný svazeček. Časopis se přitom nepoškodí, protože příloha je přesně uprostřed.

(návod na titulním listu literární přílohy časopisu MONA)

Ohlasy němoty.

Hlas pro jeden nástroj.

Troska rozhovoru: otazník.

Tvář v uvozovkách.

Sólo slova, pantomima.

Dívka se obrátila ke mně. „Zajímáte se o komunismus?“ zeptala se mne. Oči se jí skelně leskly a ustavičně si přejížděla červeným jazýčkem po rtech, jako by si chtěla slíznout drobek čokolády. „To by měl myslím každý,“ pokračovala. „Ale jak se tu zeptám nějakého mužského, hned mě začne ošahávat.“

/Raymond Chandler, Loučení s Lennoxem/

Za současné situace pokládáme za mnohem nutnější a naléhavější nežli nové objevy starat se o uchování a důkladný výzkum památek již objevených. Pompeje už jsou odkryty ze tří pětín a hrozí jim, že i je postihne zákon všeho živého, totiž zánik.
(profesor památkové péče Alfonso de Franciscis)

Nahé hroší maso.

Podobizna okenního skla.

Hodina bez vlastností, slepé náměstí.

Hořící knihy, hranice.

Řekni jediné slovo, ať uvěřím, že ještě žiju a všechny ty rány,
vytí a smích nejsou odněkud ze mě.

/Jiří Kolář, Chléb náš vezdejší/

- Co je to andante?

- Krokem.

- Jak? Myslíla jsem si, že je to nějaké krásné slovo.

/Jaroslav Durych, Duše a hvězda/

Jednosměrná krajina.

Pytlík ouanga, zabavený r. 1921. Kožený pytlík obsahující:
kameny pro štěstí, hadí kosti, ještěřčí čelisti, veverčí zuby,
netopýří kosti, peří a kosti z černé slepice, černou ovčí vlnu,
holubí srdce, krtčí kůžičky, figurky z vosku a hlíny, cukrátko
z páleného cukru smíchaná s játry, bláto, síru, sůl, borax
a rostlinné jedy.

/W. B. Seabrook, Ostrov černých kouzel/

Kdo skrývá svého blázna, umře bez hlasu.

/Henri Michaux/

E/

- Vy jste si přáli platit?
- My jsme si nepřáli platit!
(v restaurantu)

Poslední slovo: seriál.

Odpovídám prvně,
ptám-li se naposled?

Vypsaná ruka.
/Vypsaná ruka./

Odtud se nechtělo –
a dodnes není odkud.

Jaro hraje na kostech podzimu.

Cos neodložil dnes,
odložíš zítra.

Vyčerpá veškeré svoje nemožnosti.

Dveře, otevřená rána pokoje.

Střepiny krve.

Její nůž
má moje ostří.

Jízva si mne čas rány.

Svoji přítomnost nemám na dosah.

Prošel tím peklem,
nebyl to očistec.

Komáři jsou živel,
dromedár nikoli.

Vyšachovaná věta.

Únava pracuje za dva.

Vyděděné dění.

Globus je povrchní.

Sídlíště: anabolika velkoměsta měla motivaci.

Materství pavučiny.

Nahota si lakovala nehty.

Neštěstí oblečené do každého počasí.

Počasí je hypochondr.

Policajt zacházel se semaforem v rukavičkách.

Krátký rozum s příčeskem.

Učesaná verze přízraku.

Slza se zalila očima.

Sněžný jazyk, za ním
žádný muž.

Oči zatlačené
v sluch, hlasy
našpicované do vidění.

Šapitó: nebe potu, nikde záchranná síť snů.

Zázraky jsou nahodilé. Svítání taky.

Jeho plány – poběhlce.

Zastavená hudba, budoucnost.

Rozdřáždít tak někoho do přičetnosti!

Abych nerušil jeho kruhy,
šlápl jsem mu do obličeje.

Slova nestárnou ve slovnících,
ale v ústech.

Oloupáváje pomeranč,
pláču nad cibulí.

Nazvat tragédii fraškou jen proto,
že se odehrává podruhé.

Poslední slovo: seriál.

Vyrovnaný jako dluh.

– My jsme si přáli platit?
– Ne, vy jste si nepřáli platit!
(v restaurantu)

EDIČNÍ POZNÁMKA

Na přání nakladatele – z důvodů bibliografických – změněn původně uváděný název čtvrtého svazku autorovy komponované retrospektivy Těžítka na zde přítomná Těžítka, ta těžítka.

OBEHNÁN DEŠTĚM JAKO OSTNATÝM

Výbor textů z objemnějších sloh, které zůstávaly od jejich vzniku autorem nedotčené a nečtené. Za jejich zachování a až příliš shovívavý průběh dávnější, tedy impuls prvotní, vděčím Anně Kareninové. Za přátelsky navigující přečtení zvažovaných textů děkuji Miloslavu Topinkovi. A nevyslovitelný obdiv patří slečně Haně Klímové z nakladatelství Atlantis za luštění a přepis zasutého rukopisu.

TĚŽÍTKA

Poznámka autora k 1. knižnímu vydání (Mladá fronta, 1994):

„Jakákoli datace byla by zavádějící. Letité výpisky z četby jsem aplikoval v druhé polovině šedesátých let pro časopiseckou potřebu Sešitů. Tvořily organické součásti pozdějších sbírek veršů, postupně přibývaly maximy vlastní, zejména v osmdesátých letech jsem je sdružoval pro samizdatové Obsahy. V konečné redakci z roku 1992 jsem vyřadil citace příliš dobové.

Děkuji paní Zdeně Phillipsově za její inspirující zájem a ochotu při prepisech samizdatových i pozdějších a výboru Českého literárního fondu za poskytnutí stipendia na dokončení titulu.“

Dovětek k vydání nynějšímu byl by opakováním zmínky o „konečné redakci“: opět jsem některé části textu, vlastní i citace, vypustil či přesunul a jiné doplnil, uskupení souboru se místy liší.

TĚŽÍTKA

Pokud věnování či připsání netvoří část názvu, neuvádím je.

Eugen Briekcius Nedávno jsme se vrátili do přirozeného času
(*Reflex*, 1999, č. 45)

Michael Arenz A tak tomu také je (z německého rukopisu
Und so ist es ja auch *pro tuto knihu přeložil Ludvík Kundera*)

D. Ž. Bor Jakpak asi žije můj oblíčený? (z rukopisu; *Tvar*,
2001, č. 16)

Vladimíra Čerepková Naproti dlouhému Á (Tělesná
schránka, 1992–1996, ze svazku *Básně*, 2001)

Jiří Gruša Panorama (*Der Babylonwald. Gedichte* 1988,
1991; *Les Babylon – Bludné kameny*, 1998, z němčiny přeložil
Tomáš Kafka)

Jiří Gruša Vzkaz Všekaz (*Grušas Wacht am Rhein*, 2001)

Ivan Martin Jirous Petrovi Kabešovi (*Magorova vanitas*,
1999)

Petr Král Český ráj (*Staronový kontinent*, 1997)

Jiří Rulf Zaslepená ulice (*Nebezpečné dny*, 1996)

Pavel Šrut Tak na tvou žádost o sobě (*Malá domů*, 1979;
Brožované básně, 2000)

Iwan Wernisch A není snad proč býti vesel? (*Loutky*, 1970)

Pavel Zajíček 66. (z rukopisu)

A jelikož Těžítka, ta těžítka jsou svazkem závěrečným, považoval bych za nehorázné nepokusit se poděkovat především dvěma ženám: Jitka Uhdeová svým soustředěným a přátelským stejně jako profesionálním zájmem dokázala přimět autora k ohlédnutí, která by jinak těžko podstupoval. A nebýt výjimečné a tak vzácně nejbližší Anny Kareninové, těžko by se dobral kroků a vzhledů napřesných dopředu. Stisk ruky patří ovšem letité věrnosti kamaráda Josefa Procházky, který výtvarně a graficky dával pečeť všem čtyřem svazkům. A nejinak každému, kdo se na konečném tvaru knih podílel. Děkuji.

OBSAH

HALASY 9

OBEHNÁN DEŠTĚM JAKO OSTNATÝM

Obehnán deštěm jako ostnatým	17
Mapy v malbě, spáry ve zdi	19
Obývám místnost	21
Vyšel jsem ze sebe	23
Čáry na dlani	24
Zahání sám sebe	25
Chvilé jasnozřivosti ty tam jsou	26
Mýty nejsou	28
Proč je to ještě verš	29
Kde ustalo zaříkání	30
Ke všemu ještě tohle	32
Brodit se z hrobu	34
Hosté se shromažďovali	35
Světlo	38

TĚŽÍTKA 39

TĚŠÍTKA

<i>Eugen Brikcius</i>	119
<i>Michael Arenz</i> (přeložil Ludvík Kundera)	120
<i>D. Ž. Bor</i>	122
<i>Vladimíra Čerepková</i>	123
<i>Jiří Gruša</i> (přeložil Tomáš Kafka)	124
<i>Jiří Gruša</i>	125
<i>Ivan Martin Jirous</i>	126

<i>Petr Král</i>	127
<i>Jiří Rulf</i>	128
<i>Pavel Šrut</i>	129
<i>Iwan Wernisch</i>	130
<i>Pavel Zajíček</i>	131

<i>Miloslav Topinka</i>	
ZLOMKY A SKICI (K) PETRU KABEŠOVI	133

<i>Ediční poznámka</i>	152
------------------------	-----

Petr Kabeš
TĚŽÍTKA, TA TĚŽÍTKA

Doslov napsal Miloslav Topinka.
Obálku a grafickou úpravu navrhl Josef Procházka.
K vydání připravila Jitka Uhdeová.
Sazbu písmem Garamond a e-knihu připravil Vladimír Ludva.
Vydalo roku 2025 nakladatelství ATLANTIS, spol. s r. o.,
Česká 15, 602 00 Brno
www.atlantis-brno.cz

První elektronické vydání
(elektronická verze 1. tištěného vydání, Atlantis 2002).

Tištěné vydání vyšlo za přispění Nadačního fondu Obce spisovatelů.

E-kniha a všechny její části jsou chráněny autorským právem.
Žádná část e-knihy nesmí být rozmnožována a rozšiřována
bez předchozího písemného svolení nakladatelství.